

Borze v preteklem tednu

26. september – 30. september 2022, leto XIV, št. 40

NLB Skladi, d.o.o.

Jaša Perossa

Direktor sektorja upravljanja portfeljev

S&P 500 in Stoxx Europe 600 upadla na ravni iz novembra 2020

Pretresi na finančnih trgih Združenega kraljestva in znaki, da ima ameriška centralna banka (Fed) še kar nekaj dela v svojih prizadevanjih za ublažitev inflacije, so povzročili tretji zaporedni tedenski padec cen delnic. Indeksa S&P 500 in Stoxx Europe 600 sta ponovno prebila najnižje letošnje vrednosti iz začetka poletja ter padla na ravni iz novembra 2020. Tudi zahtevana donosnost 10-letne ameriške državne obveznice je za kratek čas preseгла 4 %, kar je prvič po letu 2008 (cene in zahtevane donosnosti obveznic se gibljejo v nasprotni smeri).

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (23. 9. 2022 - 30.9. 2022)	Donosnost letos* (31. 12. 2021 - 30.9. 2022)
Svet - MSCI World	-3,19%	-12,93%
ZDA - S&P 500	-3,71%	-11,46%
Evropa - DJ STOXX 600	-0,62%	-18,22%
Japonska -Topix	-4,27%	-13,10%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-4,07%	-14,98%

* vključujoč bruto dividende, preračunano v EUR. Vir: Bloomberg.

Zahtevane donosnosti državnih obveznic Združenega kraljestva so se močno povzpele po objavi fiskalnega načrta nove vlade pod vodstvom Liz Truss, ki predlaga velika znižanja davkov, energetske subvencije in precejšnje zadolževanje. Stroški zadolževanja so poskočili zaradi skrbi glede resnega poslabšanja javnih financ, kar je prisililo angleško centralno banko (BoE), da je posredovala in zaustavila pretres na trgu obveznic. Ne glede na to, da je BoE pred kratkim objavila načrte za zmanjšanje svoje bilance za 80 milijard funtov v naslednjih 12 mesecih, je v sredo prišlo do preobrata, ki je bil zasnovan, da bi pokojninskim skladom pomagali pri soočanju z višjimi obrestnimi merami. Do 14. oktobra bo centralna banka tako porabila 5 milijard funtov na dan za nakupe obveznic z dospelostjo nad 20 let (skupaj do 65 milijard funtov). Ta nujni ukrep, ki je v nasprotju z restriktivno monetarno politiko BoE, je pomagal znižati donosnost 30-letne obveznice za 1 odstotno točko in stabiliziral funt. Mednarodni denarni sklad (IMF) je Združeno kraljestvo pozval, naj ponovno oceni fiskalni načrt in zagotovi, da fiskalna in monetarna politika ne delujeta nasprotno.

Padcem delniških tečajev ob zaključku tedna so botrovali podatki, ki kažejo na odpornost ameriškega gospodarstva in na nadaljnje inflacijske pritiske, kljub zaostrovanju denarne politike Fed-a. Tedenski zahtevki za nadomestilo za primer brezposelnosti so padli na 193.000, kar je precej manj od pričakovanih in predstavljajo najnižjo raven od konca aprila. Medtem se je temeljni indeks cen PCE (brez hrane in energije), ki je splošno priznan kot osrednja mera inflacije s strani Fed-a, v drugem četrtletju zvišal za 4,7 % na letni ravni, kar je precej nad pričakovani, ki so znašala 4,4 %, in nad dolgoročni cilj 2,0 % inflacije. Avgustovska mesečna vrednost tega kazalnika je prav tako presenetila navzgor, saj se je na medletni ravni povečala za 4,9 % v primerjavi s 4,7 % iz meseca julija. James Bullard, znani guverner centralne banke iz St. Louis-a, je ob tem izpostavil odločenost Fed-a, da letos nadaljuje z dvigi obrestnih mer in z restriktivno politiko za zajezitev inflacije, ter da meni, da trg sedaj razume njihovo sporočilo. Po drugi strani pa se zdi, da so se dolgoročni inflacijski pričakovanja znižala, saj potrošniki, ki jih je anketirala Univerza v Michiganu, pričakujejo padec stopnje inflacije na 2,7 % v naslednjih petih letih, kar je najnižja pričakovana stopnja v več kot enem letu.

Predsednica Evropske centralne banke (ECB) Christine Lagarde je na zaslišanju v Evropskem parlamentu poudarila, da so gospodarski obeti šibki in da pričakuje močno upočasnitev poslovne aktivnosti v prihodnjih mesecih, saj bodo visoke cene energije in hrane zavirale kupno moč. Dejala je tudi, da bo rast BDP v četrtem četrtletju leta 2022 in v prvih treh mesecih leta 2023 najverjetneje negativna. Po njenih besedah bo ECB na naslednjih nekaj srečanjih nadaljevala z zviševanjem obrestnih mer s ciljem vrnitve srednjeročne inflacije na 2 %. Inflacija v evroobmočju je po prvi uradni oceni septembra pospešila na rekordnih 10,1 % (9,1 % v avgustu). Stopnja je tako preseгла napovedi in okrepila tržna pričakovanja o novem večjem dvigu obrestnih mer v oktobru.

Družba Apple je sporočila, da bo novi iPhone 14 izdelan tudi v Indiji, kar je korak v smeri diverzifikacije stran od Kitajske. Vendar je cena delnice podjetja v sredo upadla (-1,27 %) zaradi novice o znižanju cilja števila proizvedenih mobilnih telefonov do konca leta. Na področju farmacije je cena delnice biotehnoškega podjetja Biogen po spodnjih novicah o zdravlilu za Alzheimerjevo bolezen porasla za skoraj 40 %. V Evropi vse več podjetij izdaja opozorila glede prihodnjega dobička. Belgijski trgovec na drobno Colruyt je dejal, da pritiska na plače ni mogoče v celoti prenesti na stranke. Rezultati poslovanja pri H&M in britanskemu Next-u so bili za tretjino pod pričakovanji analitikov, obe podjetji sta tudi znižali obete za rast. Iz družbe Akzo Nobel, proizvajalca barv in premazov, pa so sporočili, da so evropski potrošniki prizadeti in da zmanjševanje zalog vpliva na prodajo. Trendu nasprotujejo energetska podjetja. Iz Total Energies so dejali, da bodo izplačali izredno dividendo in investirali 2 milijardi evrov več, kot so načrtovali.

Opozorilo: Ta dokument je pripravljen in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga), v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.